

‘In de samenleving heerst een totaal gebrek aan saamhorigheid, verantwoordelijkheid en inzicht’

Prinses Irene wil mensen weer verbinden met hun natuurlijke omgeving

Voor iedereen een ‘magic moment’ in de natuur

Zoveel mogelijk mensen een indringende ervaring in de natuur bezorgen. Dat is de missie van prinses Irene.

Want zo’n ‘magic moment’ kan ons weer doen beseffen dat we niet zonder de natuur kunnen.

Een noodzakelijk besef, want ‘wij hebben de verantwoordelijkheid om de aarde niet kapot te maken’.

Ze noemt het een ‘magic moment’. Een indringende ervaring in de natuur die je leven op z’n kop kan zetten. Irene van Lippe-Biesterfeld maakte het jaren geleden mee in de Zwitserse bergen. “Het gebeurde in een periode dat ik totaal overwerkt was. Ik ging naar buiten en ineens viel alles weg. Ik voelde de eenheid van al het leven.” Het zorgde voor een omwenteling. “In plaats van te voldoen aan wat anderen van me wilden, ervoer ik dat er in de natuur geen oordeel is.”

Sindsdien zet ze zich er met haar NatuurCollege voor in om zoveel mogelijk kinderen een ‘magic moment’ te bezorgen. Zelf had ik mijn eerste ‘magic moment’ tijdens een wandeling in de Rocky Mountains. Het was net opgehouden te regenen. De lucht brak open. Het zonlicht maakte de natgeregende bomen en struiken prachtig groen. Ik liep een rotsblok voorbij en stond ineens oog in oog met een hinde. De afstand was een meter of vijftien, maar ze vluchtte niet weg. We keken elkaar misschien tien seconden aan; het voelde als minuten. Daarna draaide ze zich om en liep langzaam weg.

De waarde van dergelijke intense ervaringen is niet te onderschatten, meent prinses Irene. Kinderen staan er veel meer open voor dan volwassenen. “Ze staan dicht bij de natuur en ze willen zich overgeven. Als een kind op z’n buik ligt en met een stokje in een sloot prikt, visjes bekijkt, de kleuren van bladeren ziet, dan

kan er een ‘magic moment’ zijn. Ook voor volwassenen kunnen heel eenvoudige dingen zo’n moment oproepen. Als ik in de lente een blad aan een boom zie ontvouwen en ik heb net een kleindochter gekregen, denk ik: het is allemaal hetzelfde. Dat raakt me dan heel diep.”

Groot misverstand

Toch gaat het in de volwassenheid vaak mis. Zeker, mensen houden van de natuur. Enquêtes laten dat iedere keer weer zien. Tegelijkertijd zijn we druk bezig de natuur kapot te maken. Prinses Irene: “Er zit een tweespalt in mensen. Dat is zo gegroeid, omdat we denken dat we meer zijn dan de rest. Dat is een groot misverstand. Maar dat misverstand is de ‘werkelijkheid’ geworden. In je werk word je afgerekend op de eisen die aan je professionaliteit worden gesteld. Er wordt van je verwacht dat je de rol speelt die bij je beroep past en dat is vaak anders dan wie je in werkelijkheid bent. Het kan zelfs zo zijn dat je bedrijf en je professionele kant je karakter gaan bepalen. Dan raak je heel ver weg van wie je werkelijk en oorspronkelijk bent. En daarmee van je eigen natuur.”

Door die gespletenheid is het besef dat we onderdeel zijn van de natuur nauwelijks meer aanwezig, vindt prinses Irene. “In vakanties zoeken mensen datgene op waar ze van houden: de natuur. Maar het is alsof dat niets met het dagelijks leven te maken heeft. Dus →

Irene van Lippe-Biesterfeld (71) richtte in 2001 het NatuurCollege op. De organisatie zet zich in voor het herstel van de relatie tussen mens en natuur. Dat doet ze door persoonlijke betrokkenheid en bewustwording te stimuleren. Het NatuurCollege is aangesloten bij de World Conservation Union. Prinses Irene is ere-lid van de Club van Boedapest, die de katalysator wil zijn van een wereldwijde transformatie naar een duurzame wereld.

'Kinderen staan dichterbij de natuur en willen zich overgeven'

zien we niet dat de grond zwaar vervuild is, dat het water zwaar vervuild is, dat de lucht zwaar vervuild is. En dan raakt het ons niet als er planten en dieren verdwijnen uit ons land. We zijn vergeten dat we zonder natuur niet kunnen leven. Dat we kunnen ademen, hebben we te danken aan de bomen. Daar begint het al."

Maar omdat het ons niet raakt kan een kabinet meer dan zestig procent bezuinigen op de uitgaven voor natuur, kunnen natuurorganisaties op websites en in krantenartikelen worden weggezet als 'groene maffia', krijgen mensen die het voor de natuur opnemen haatmails. "Dit illustreert hoezeer een groot deel van de samenleving in afzondering leeft.

Het illustreert een totaal gebrek aan saamhorigheid, verantwoordelijkheid en inzicht."

Wakker gemaakt

Sinds haar 'magic moment' in de Zwitserse bergen zet prinses Irene zich met haar NatuurCollege (zie kader) in om mensen weer te verbinden met hun natuurlijke omgeving. "Het heeft mij wakker gemaakt. Sinds dat moment wijd ik mijn leven aan het bij elkaar brengen van mens en natuur. Want wij hebben de verantwoordelijkheid tegenover onze kinderen en kleinkinderen en tegenover de kinderen en kleinkinderen van alle planten- en diersoorten om de aarde niet kapot te maken. Wij mensen zijn nu een grotere bedreiging voor de aarde dan wat ook."

Maar ook op individueel niveau heeft herstel van de verbinding grote betekenis. "Het is goed voor ons innerlijk evenwicht om in rust te leven in plaats van in de stress van dat opgezwiepde leven van presteren, presteren en presteren." De verbinding met de natuur en de verbinding met jezelf zijn daarom onlosmakelijk met elkaar verbonden. "Zoals ik al zei: in de natuur is geen oordeel. Er is geen goed of slecht. Je wordt geaccepteerd zoals je bent. Je hoeft niemand te

pleasen, je hoeft nergens aan te voldoen. Daarom is het zo rustgevend om buiten te zijn. In de natuur mag je jezelf zijn."

Natuur in eigendom geven

Herstel van die verbinding zal er aan bijdragen dat we ons weer verantwoordelijk gaan voelen voor de natuur, zegt prinses Irene. "Jouw tuin verzorg je wel, jouw huisdier verzorg je wel. Mensen die een huis of een auto huren, gaan er vaak slecht mee om. Zo is het vaak ook met de natuur. Mensen hebben niet het gevoel dat de natuur van hen is en dat is natuurlijk ook zo. De natuur is in de eerste plaats van zichzelf. Maar de houding dat het niet van jou is, kan voor veel mensen uitmonden in de verwachting dat de overheid er wel voor zal zorgen. Of een natuurorganisatie. En als iets niet van jezelf is, heb je er schijnbaar geen band mee. Misschien is het een idee als natuurorganisaties mensen meer betrekken door ze bijvoorbeeld stukken natuur te laten adopteren of door ze stukken natuur te laten verzorgen. Hoe mooi zou het niet zijn als mensen samen stadsparken opknappen? Hoe meer verantwoordelijk je mensen maakt, hoe meer je ze verbindt."

Alle redenen voor optimisme

Hoewel de stemming erg anti-natuur lijkt te zijn, is er volgens prinses Irene alle reden om optimistisch te zijn. "Aan de ene kant heb je de bezuinigingen en de veroordeling van natuur als een linkse hobby. Aan de andere kant staan mensen op, omdat ze het daar niet mee eens zijn. Ik zie dat heel veel mensen eigen verantwoordelijkheid gaan nemen. In de natuur, in hun werk, ze gaan anders leiding geven. Ze zeggen: ik wil geen deel van het probleem zijn, maar een deel van de oplossing. Ik zie dat bij een hele stroom van mensen, organisaties en bedrijven. Er verandert zoveel. Het is een zorgelijke tijd, maar ik kan me niet voorstellen dat we de omslag niet zullen maken. Ik kan het me niet voorstellen." ■

Wat doet het NatuurCollege?

Het NatuurCollege brengt op diverse manieren mensen weer in verbinding met hun omgeving, vertelt prinses Irene. "We hebben een programma NatuurWijs om kinderen van de basisschool weer in contact met de natuur te brengen. Samen met een boswachter trekken ze er drie maal per jaar een dag op uit. En hopelijk ervaren ze dan ook een 'magic moment'."

"We trainen boswachters om kinderen mee te nemen in de verbinding met de natuur. Boswachters hebben een ongevoelig belangrijke taak. Ze zijn ambassadeurs van het leven. In de training leren we ze dat ze hun passie en hun liefde mogen laten zien en overbrengen op kinderen." "Voor het bedrijfsleven organiseren we 'rondetafelgesprekken'

over de vraag of duurzaamheid alleen iets is voor de buitenkant of ook iets persoonlijks. Doe je het alleen voor het bedrijf of ook voor jezelf? Komt het alleen maar uit je hoofd of ook uit je hart?" "En in het natuurreservaat Bergplaas in Zuid-Afrika organiseren we trails voor zakenmensen, tochten waar iedereen aan mee kan doen en trainingen voor parkgidsen. Ook in dat aanbod

staat de verbinding met de natuur centraal." "Tot slot schrijven we boeken, geven we lezingen en interviews. Ook steunen we het initiatief iederkindheeftrecht op natuur.nl. Op die manier verspreidt het gedachtegoed zich verder en verder. De kring wordt steeds groter." Meer informatie over het werk van het NatuurCollege is te vinden op www.natuurcollege.nl

'In de natuur is geen oordeel, er is geen goed of slecht; je wordt geaccepteerd zoals je bent'